

Stane:

Za celo leto . . . . . K 30—
za pol leta . . . . . 15—
za četrt leta 7:50
za 1 mesec 2:50

Posamezna številka 80 vin.

Uredništvo in upravnništvo je v
Ptuju, Slovenski trg 3 (v starem
rotovžu), pritličje, levo.

Rokopisi se ne vrnejo.

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Štev. 24

Ptuj, 13. junija 1920

II. letnik

Kaj naj to pomeni?

Kdo izmed nas, ki se je nekoliko zanimal za naše javno delovanje, se še dobro ne spominja proslulega društva „Südmarke.“ Bilo je ustanovljeno izrecno v ta namen, da napravi iz slovenskih pokrajin čimprej nemško južno marko. Nemški „Schulverein“, ki je lovil bolj otroške duše, je deloval Nemcem prepočasni. Z Südmarko so segli tudi po odrastlih ljudeh, segli ne samo po naših ljudeh, nego tudi po naši slovenski zemlji, da jo dobe čimprej v svojo oblast. Strašili se niso denarnih žrtev, napeli so vse svoje duševne sile, da raznarode naš narod in ustvarijo tako preko potujčenih naših hrbtov svoj zaželjeni nemški most do Adrije. Svoje grabežljive ostre kremplje so bili zasadili že v razne kraje po Sloveniji, v mesta, trge, industrijske kraje zlasti po našem Koroškem in Štajerskem, pa tudi že po Kranjskem in Primorskem. Po obmejnih nekaj krajih so se zajeli že v naše živo meso.

Z avstrijskim polomom bi bilo misliti, mora prenehati tudi Südmarkino delovanje. Slovenci smo si s Hrvati in Srbi ustvarili svojo državo. Malo število Nemcev, ki je naseljeno na našem ozemlju, uživa z nami enake pravice. Nenaseljeni Nemci pa, ki so na naše ozemlje prišli radi kruha, so se smeli prostovoljno vrniti med svoje brate, pristne Nemce. Kdor pa je pri nas ostal, bi smeli pričakovati, da se temu primerno tudi vede in ne ruje proti novi državi.

Ali zmotil bi se bil, kdor je kaj takega pričakoval! Dotičnik ne bi prav poznal naših Nemcev in nemškutarjev. Oni, ki so pri nas ostali, so se navidezno sicer udali v nove razmere, a le navidezno. Njihovo srce je ostalo nam sovražno, njihovo mišljenje se pri večini ni izpremenilo naši državi v prilogo. Težka je ta obdolžitve! Izrekli smo jo že tudi v našem listu večkrat, ne brez tehtnih vzrokov, in ponoviti jo moramo iznova. Zakaj?

V Gradcu so pri Südmarki oživili odsek za spodnjo deželo (Gau Unterland), ki obsega nekdanje podružnice mariborskega, celjskega in ptujskega okraja, ter koroške in kranjske. V pripravljalnem odboru so med drugimi znani H. Wastian, dr. H. Mühlbacher, bivši profesor in nemški vodja v Mariboru, višji upravitelj W. Klementschtich, višji sodni svetnik dr. A. Doleschell itd. Ti so izdali na nemške žene in može v Sloveniji oklic hujskajoče, veleizdajalske vsebine.

Za te Nemce je naša Slovenija samo „Gau Unterland“, ki je iztrgala Nemcem evo-toča mesta in trge, odtrgala štajerski deželi za življenje važne vinske gorice in rodovitna polja ter nasilno spravila Nemce pod tujo oblast. Zato pozivlja vse Nemce, one v naši Sloveniji, kakor tudi drugod, naj pristopijo temu odseku, ter pomagajo Nemcem, ki so bili pregnani iz domovine (t. j. Slovenije) ali žive v njej zatirani, v narodno političnem, kulturnem in gospodarskem oziru.

Ali ni ta oklic višek nesramnosti, poln laži in zavijanj? Po polomu so se zastopniki prebivalstva v Sloveniji prostovoljno izjavili za novo državo. Da ni bilo med njimi

nemških zastopnikov, je umevno. Pa naj li odloča o usodi Slovencev peščica Nemcev, malo pravih, več po sili, ki žive med Slovenci in od Slovencev? Ali so Nemci mari vprašali naše slovenske rojake v Gradcu in drugod, ali hočejo živeti v nemški republici? Mislimo, da ne.

Se bi pa Nemcem med nami godi kaka krivica v narodno-političnem, kulturnem ali gospodarskem oziru? Najboljši odgovor na to pač je, da bi bili mi Slovenci pod nekdanjim nemškim gospodstvom stokrat veselji, ko bi bili smeli uživati toliko pravic, kolikor sedaj Nemci pri nas. Dokazov za to imamo vse polno zlasti tudi pri nas v Ptujju in v ptujskem okraju. Kako silo pa delamo neki našim Nemcem? Ali jih morda pobijamo, kakor so ptujski Nemci in nemškutarji s svojimi bratci l. 1908 pobijali mirne Slovence z vednostjo in odobravanjem mestnega županstva? Ali smo mari zahtevali pri našem vladarju, naj pokaže svojo trdo pest proti Nemcem, kakor je to zahteval ptujski paša Ornič kot govornik med nami živečih Nemcev in nemškutarjev l. 1918 od cesarja Karla proti nam Slovincem? Koga smo mi izganjali iz njegove domovine Slovenije? Menda vendar ne raznih uradnikov, nesposobnih za uradovanje pri nas, ker večinoma niso znali jezika, pa nas tudi črtili kot tujci in zagrizeni zatiralci naše narodnosti? Ti so prostovoljno odšli, kamer sodijo, med svoje nemške brate. Enega pa res poznamo, ki ima pri nas svojo domovino, ki je pristnega slovenskega rodu, pa ne živi med nami. Ali izgnali ga nismo mi! Može ob polomu sam pobegnil. Zakaj, bo sam najbolje vedel. Pri nas ga vsi poznamo. Ptujčani se ga bodo najbrže še dolgo spominjali, predno bodo poravnane milijonske vsote, ki jih je Mestna hranilnica ptujska dala na njegovo povelje za vojno posojilo. Širša slovenska javnost ga je spoznala, ko je pokazal svojo „tevtonsko“ kulturo l. 1908 na udeležnikih Ciril-Methodove skupščine, prišlih iz vse Slovenije. Domačini so živo čutili njegove srce, ko so jih nedolžne kamenjali in pretepali l. 1914. Tak može se je sam pregnal, da nemoteno premišljuje svoja dela in morda obžaluje, da ni cesar Karel utegnil venčati njegova dela z obćim pokolom Slovencev.

Takih in enakih ljudi je še med odišlimi Nemci, pa tudi med onimi, ki so tu doma ali žive pri nas. Vajeni so bili v prejšnjih časih neomejenega gospodstva. Dasi v veliki manjšini, so uživali vse predpravice gospodujočega naroda. Sedaj so jim te predpravice odvzete, zenačeni so z drugimi sodržavljanji, ktere so preje zaničevali in zatirali. Odtod njihova nevolja, Ali ne bo jim drugo preostalo, kakor da se preuče in prilagodijo razmeram. Pametni njihovi rojaki so to že storili in vidijo, da jim ni nikake krivice. Kdor pa misli, da se morajo vrniti stari časi krivičnega nemškega gospodstva, in ruje proti naši državi, se ne bo smel pritoževati, ako mu dejansko pokažemo, da imamo tudi mi toliko moči, da napravimo red in če tudi s silo. Kdor sebi lasti pravice, da sme sebi v prid po svoje urejevati javne razmere, mora tudi javni oblasti priznati isto pravico, da po svoje ureja svoje razmere in jih brani z vso

močjo. Kdor je v svojem delu proti državi brezobziren, ne zasluži drugega, da ravna tudi država z njim enako, torej brezobzirno.

V našem listu smo že večkrat javno ožigosali nepošteno in krivično počenje nezadovoljnih krogov med nami. Ker moramo po omenjenem graškem oklicu sklepati, da so ti krogi v tesni zvezi z njimi, moramo iznova javno pibiti, da je tako počenje proti državi, veleizdajalsko. Čudimo se, kako more trpeti avstrijska republika, ki hoče živeti z našo državo v dobrih razmerah, da se v njeni sredi po njenih nastavljenih organizuje javna propaganda proti naši državi. Prepričani pa smo, da bodo naše oblasti in naša država posvetile temu protidržavnemu gibanju vso pozornost ter je zatrlje že v kali. Sicer pa ne kličimo samo državnih oblasti na pomoč, nego poskrbimo sami s svojim smotrnim delom, da se ne povrnejo več časi septemberskih pobitij l. 1908 ali brezpravnosti v vojskih letih, ker tretji izbruh nemške besnosti bi bil hujši od prvih dveh in bi po odkritem priznanju pred Karlom končal z našim uničenjem.

Gospodarstvo.

Konjerejski odsek slovenske kmetijske družbe. V področju konjerejskega odseka 2 vršijo se letos ogledovanja in premovanja konjev 12. julija v Brežicah za okraje Brežice in Sevnico, 14. julija v Grobelnu za okraj Šmarje in Sv. Jurški okoliš, 15. julija Žalec za okraje Gornji Grad, Vransko, Laški trg in Celje, 19. julija Središče za okraj Ormož, 20. julija Ptuj za okraj Ptuj, 21. julija Spodnja Poljskava za okraj Slovenska Bistrica, 22. julija Konjice za okraj Konjice, 26. julija Lendava, 27. julija Murska Sobota za Prekmurje, 28. julija Radenci za okraj Gornja Radgona, 29. julija Ljutomer za Ljutomer, 2. avgusta Sv. Lenart za Sv. Lenart, 3. avgusta Maribor za okraj Maribor, 4. avgusta Sinčevas, 5. avgusta Grabštajn za okrajno glavarstvo Velikovec, 6. avgusta Slovenjgradec za okraje Slovenjgradec, Marenberg, Šoštanj in Koroške občine, katere spadajo pod okrajno glavarstvo Slovenjgradec. Premovali se bodo letos tudi eno- in dveletni žrebci.

Naredbo za promet z usnjem je izdal hrvatski ban sporazumno z deželno vlado za Slovenijo. Ustanovi se centrala z imenom „Derma, zavod za promet sa surovimi i gotovim kožama kao zadruha“ s sedežem v Zagrebu. Člani te družbe, ki se osnuje po določilih trgovinskega zakona, bodo vsa podjetja, ki se pečajo s predelovanjem in strojenjem kož v svrhu nadaljne prodaje. Kdor se ne prijavi, ne dobi surovih kož. Izvoz kož in usnja iz Hrvatske, Slavonije in Medmurja je prepovedan. Izšla je hkratu naredba, ki prinaša maksimalne cene. Maksimalna cena za kože (goveje) znaša 26 do 36 K. Suhe kože dobe 2.4 višjo ceno. Telečje kože (sveže) 38 do 42 K, suhe 2.4 več. Svinjske kože 12 do 18 K za 1 kg, suhe dvakrat več. Skupovalci, v to oblašeni, smejo za prevzemanje, soljenje in predajo na postaji računati 7% od kg surove kože. Določene so tu cene za

usnje. Navajamo samo glavne: črna teletina 270, rjava 290 K za kg, kravine 235 do 250 K, podplati 160 K, kruponi 205, vratovi 130 K, notranjki (tabanice) 180 K, usnje za opanke 150 do 170 K, konjsko usnje 190 K, svinjine 210 K. Trgovci na debelo smejo računati 6% višje cene, na drobno 20%, v kosih 10% več. — Pri nas nimamo že dolgo maksimalne cene. Žalibog ni nikjer dobiti usnja. Uredba je tu pri nas in na Hrvaškem. Dandanes pa čujemo pritožbe čevljarjev in konsumentov, da ni nikjer usnja. Trgovine so prazne. Legitima trgovina ne dobi blaga. Pod famozno „roko“ po dom. pri verižnikih se pa plačujejo vnebopijoče cene. Pri vsem tem navadnemu državljanu ni jasno, kdo ima prav. Ali minister, ki je vpeljal popolnoma svobodno trgovino, ali podrejene pokrajinske vlade, ki na svoj način osrečujejo potrpežljivo prebivalstvo v družbi s sosvetniki. Proti pametni uredbi ni pomislekov, ali, kar navdaja prebivalstvo z obupom, je okolnost, da vidi samo vedno nove kancelije, blaga po zmagljivi ceni pa ne dobi ne konsument ne rokodelec. Kjer se oblast loti kake stvari, treba da tudi res pripravi razmere do izboljšanja. Skrb za prebivalstvo, ki je na jeziku in papirju, nam konsumentom ne zadostuje.

Dopisi.

Poročil se je z geo. Marico Čerič, industrijalčevo hčerko v Framu naš mestni tajnik g. Rudolf Maté. Izrekamo narodni dvojici najpristranejšje čestitke, ter jima želimo v življenju popolno srečo. Uredništvo.

Iz davčne službe. Začasno upokojen je davčni oficijal Josip Breznik v Ptujju.

Deška meščanska šola v Ptujju. Učenci za I. razred naj se prijavijo pri ravnateljstvu 30. junija t. l., zadostuje tudi pismena prijava. Predloži naj se krstni list in šolsko izpričevalo. Sprejemni izpiti za vstop v I. razred deško meščanske šole v Ptujju se vrše dne 1. in 2. julija 1920 v poslopju nemške manjšinske šole pri okrajnem glavarstvu. Tudi v začetku šolskega leta 1920/21, to je 16. in 17. septembra se še lahko napravijo sprejemni izpiti. Po naredbi viš. šol. sveta z dne 17. julija odnosno 21. novembra 1919 števil. 3737 se sprejemajo v meščansko šolo učenci, ki so najmanj dovršili 5. šolsko leto na javni ljudski šoli, ali na zasebni ljudski šoli, ki ima pravico javnosti. Sprejemni izpit se napravlja samo iz najosnovnejših nauk iz slovenščine in računstva. Učenci, ki so dovršili 6. šolsko leto ljudske šole s povoljnimi uspehom, so prosti sprejemnega izpita. Ker je meščanska šola vsem, ki se hočejo posvetiti obrti, trgovini in poljedelstvu, največje važnosti, se občinstvo opozarja na ta oglas. Ravnateljstvo.

Na Vidov dan dne 28. t. m. priredi, kakor smo že poročali, Pevsko društvo v Ptujju koncert, ki obeta v vsakem oziru doseči višino najboljših ptujskih koncertov iz dobe pred vojno. Izbrane umetne pesmi, najpri ljubljenejšje narodne pesmi, moški in mešani zbor, tudi s spremljevanjem orkestra, bodo ne samo poseben užitek vsem poslušalcem, ampak tudi dokaz kulturnega napredka ptujskih Slovencev na polju glasbe. Pevsko društvo, ki je moralo tekom vojne iz razumljivih razlogov omejiti svoj delokrog, je začelo zopet najživahnejše delovati in bo s koncertom na Vidov dan dokazalo, da je kos svoji nalogi. Pričakovati pa je tudi od občinstva, da se s številno udeležbo odzove vabilu ter na ta način moralno in gmotno pripomore k nadaljnemu delovanju društva.

Cvetlični dan. V nedeljo dne 6. junija 1920 je bil v Ptujju cvetlični dan v prid vojnim invalidom, vdovam in sirotam. Nabralo se je 781 K. Zato iskrena hvala vsem gg. učiteljem in učiteljicam, ter članom in članicam, kakor tudi vsem drugim, kateri so v ta namen cvetlice nabirali, ozir. darovali. Dan je bil kot nalašč nepričakovano lep, zato se je občinstvo napram prodajalkam cvetlic prav prijazno in darežljivo izkazalo. Najtoplejša

hvala! Isto izrekamo tudi gđc. Zamuda J., Fürbas R., Kolarič O., Beranič M., Šegula M., Zajšek M., Nekola M., Petek I., Kreinjc E., Kolarič I., Just J. in Janžeković M., katere so neumorno in z veseljem sodelovale. Neimenovani je izven tega še 100 K daroval. Čisti dobiček ostane tukaj in se bode razdelil na najrevnejše člane in članice iz Ptujja in okolice po odobrenju naše centrale. Odbor.

Pojasnilo. Zveza jugoslovanskih železničarjev, podružnica v Ptujju, nam poroča: Dne 17. maja t. l. je povozil jutranji osebni vlak voz, naložen s 3 polovnjaki vina, ker so bile zatvornice odprte. Posesnik vina bo dobil popolno odškodnino, železniški uslužbenec pa pride pred kazensko sodnijo. Dopisnik iz Turniša dela uslužbencu, katerega je zadela ta nesreča, veliko krivico. Službuje že 29 let, ne da bi bil predkaznovan in ne da bi bil le eno uro stavkal. Tudi pri zadnji stavki je delal za dva, torej nepretrgano službo. Da se je ta nesreča pripetila, je v prvi vrsti kriv voznik sam, ki vsled „mukopolne službe“ pri pretakanju vina ni imel časa pogledati na progo, kakor se že vsak pešec preje prepriča, kot pa prestopi železniški tir. Na tem mestu se vidi, na vsaki stran proge najmanj 2 km. daleč in bi lahko pri najmanjši voznikovi pazljivosti ta nesreča izostala. V drugi vrsti je kriva železniška uprava vsled slabe službene razpredelbe. Železniška uprava daje čuvajem v najem njivice in travnike ob progi, kar se jim pri plači upošteva. Čuvaji si morajo poleg službe še obdelati zemljo, če se hočejo preživljati. Tudi je železniška uprava vsled prevelike varčnosti uknila po čuvajnicah nočne službe in posledice so že vidne. Da zadnja železničarska stavka ni bila mezdna, ampak politična, ve že vsak otrok. Narodni železničarji niso stavkali in torej tudi niso zahtevali večjih plač, komunistični železničarji pa so stavkali, da pridejo potom prevrata do moči in veljave.

Ne laži! „Straži“ v album. Že parkrat smo čitali v mariborski „Straži“ med dopisi iz Ptujja, tako tudi prošli teden, napade na tukajšno postajno osebo, zlasti pa na domačina, postajenačelnika g. Turina. Ker dopisnik ne navaja nič konkretnega in le splošno obdoljuje nemškutarjenja, pozivljamo ga tem potom, naj navede posamezne konkretne slučaje in imena, ter ta svoj dopis tudi podpiše. V nasprotnem slučaju ga bomo smatrali kot javnega obrekovalca, kajti ravno v postaji Ptuj ni v službi nikakšnega nemškega uradnika več, dasiravno jih je bilo 13. Izčistilo se je vse, kar ni našega. Pripomnimo še, da je bil primoran ravno g. Turin med onimi maloštevilnimi železničarji, preganjan vsled narodnosti, iti na bojno polje. Po prevratu je prevzel vodstvo tukajšnje postaje ter z vnemo posvetil vse svoje moči reorganizaciji postajne službe, tako da lahko danes prištevamo našo postajo med one maloštevilne, ki poslujejo v najlepšem redu. Čast komur čast.

Nadzornik mestne hranilnice v Ptujju je vodja okrajnega glavarstva v Ptujju, ki je strankam v zadevah dviganja vlog ali dajanja posojil na razpolago vsako sredo in petek od 11. do 12. ure na okrajnem glavarstvu I. nadstropju levo.

„Pomladanski izlet.“ V nedeljo, 13. junija priredi glasbena šola velik „pomladanski izlet“ gojencev k Bračiču, s petjem in godbo. Darila za pogoščenje siromašnih otrok in za srečolov se hvaležno sprejmejo. Oddaja v glasbeni šoli.

Ptuj in okolica. Neznani uzmoviči pridno poslujejo v mestu in okolici. Nedavno so vlomili v mestno skladišče in odnesli več vreč moke. Tudi iz skladišča nakupovalne in prodajalne zadruge v Ptujju so odnesli za kakih 23000 K blaga. Na mestnem trgu je pri kupovanju gospodinjskih potrebščin bila ukradena denarnica s 6000 K denarja in raznimi listinami neki gospej milijonerki z Brega — in tudi več kmetskimi ženskam izkupički za prodano blago. Pred kratkim je bilo utrgano v mesnico Franca Pinteriča in ukradenih kakih 300 K denarja — za meso — tatu ni bilo.

Isto noč je bilo ob jedem utrgano v tobačne trafike invalidov Leben in Hotko v Ptujju, ker pa nobenega tobaka in smodk v trafikah ni bilo, so se zadovoljili s kolesom v trafiki Hotko. Med vožnjo blizu Turniš je izgubila gospa Marija Heller, gostilničarka na Bregu, ročno torbico, v kateri je bilo kakih 8000 K denarja, zlata ura in razne listine. Iz pisarne okrajnega zastopa je bil ukraden zavitek z okoli 800 K denarja — nedavno poprej pa uradniku okr. zastopa kolo. Čudno, da se storilec ne izsledi. Policija in orožništvo zasleduje po dolgoprstnejših. Prebivalstvo se pa opozarja na enake slučaje, da pazi na svoje imetje. Isti pa, ki znajo povedati, naj izpovedo v lastnem in javnem varstvenem interesu, sicer bi se smatrali za sokrivce. Razni tovariši vodje komunistov, g. Rožeta, se kažejo zelo potrti ali zato, ker je Reže pobegnil z nabranim denarjem, zapustivši prazne obljube, ali ker jih je menda sram, da jim je ta gospodič zasukal možgane, ali oboje.

Pozor! Opozarjamo čitatelje Ptujškega lista na današnji inzerat stavbene družbe, ki je začela svojo obrt na Ormoški cesti, nasproti mestnega sejmišča.

Ptujski Sokol naznanja, da se vrši telovadba ženske starejše vrste vsako sredo od 17.—19. ure v „Mladiki.“

Napad. Dne 5. junija okoli 22. ure je bil napaden na okrajni cesti blizu Turniš veleposestnik Ivan Vindiš z Brega vračajoč se iz Haloz domov, od treh pobreških pobalinov, ki so ga hoteli oropati. Vindiš je na eno oko oslepljen. Storilci so pritekli s Pobrežja za vozovi Vindiša ter ga napadli. Dejstvo napada svedoči, hoteč ga oslepiti, oropati in zbežati kot nepoznani, a dosegla jih je pravočasno roka pravice, ker je bilo v službi se nahajajoče orožništvo z Brega takoj na licu mesta, ter prijelo znana nevarna roparja Ivana Vegana in Antona Tementa s Pobrežja, ter preprečila nadaljni pobjoj; tretji pa je zbežal. Čast vrlemu orožništvu. Ponesrečencu, kateri se je moral takoj odpeljati v bolnišnico v Ljubljano, pa želimo, da skoraj okreva, sicer je malo upanja. Zopet nov dokaz, kaj povzročijo hujskajoče pridige generalnega komnista Rožeta.

Podražitev tobaka in tobačnih izdelkov. Uprava državnih monopolov je s 6. junijem zopet zvišala cene tobačnim izdelkom. Tako stane sedaj 1 kg finega turškega tobaka 360 K, finega hercegovskega 260 K itd; cigarete 100 dam 42 K, 100 sportk 32 K, 100 ogrskih 14 K; smodk 100 trabuk 400 K, 100 kub 240 K, 100 portorik 200 K, 100 viržink celo 280 K, 100 mešanih inozemk 80 K in 100 kratkih domačih 60 K. Po zadnjih poročilih so začele cene živilom padati, naša finančna uprava pa cene svojim izdelkom zvišuje. Bojimo se, da bodo tudi privatni producenti posnemali državno upravo ter začeli zopet zviševati cene pridelkom. Saj smo enakopravni! Ubogi konsument pa plačaj ali pa stradaj!

Požar. Dne 19. maja t. l. je izbruhnil v Gorišnici požar, ki je posestnikom Francu Prejacu, Jožefu Trunku, Mariji Ojnik in Mihaelu Rožmarin uničil vsa gospodarska poslopja, slednjemu tudi stanovanjsko poslopje, mnogo življenskih potrebščin, skoro vsa gospodarska orodja in skupaj 23 svinj. Da se pogorelcem pomaga, se je osnoval pomožni odbor za pogorelce v Gorišnici pri okrajnem glavarstvu v Ptujju, kateri se tem potom obrača na milosrčno prebivalstvo, da daruje prostovoljne prispevke za one nesrečnike, ki so vsled sedanje draginje in gospodarskih težkoč res v hudi stiski.

Breg pri Ptujju. Za pogorelce v Skorbi so nabrali v občini Breg oziroma darovali: Anton Kos, gostilničar 64 K, Urša Kiseljak, natakara pri Pogačniku 99 K, Avgust Stanitz, gostilničar, 92 K in 300 kg apna, Ignac Emeršič, gostilničar 81 K, Treza Kocmut, gostilničarka 56 K, Alojzija Velič, gostilničarka 53 K, Josip Sorko, trgovec 46 K, Amalija Žajdela, tobačna trafikantinja, 25 K, Miha Tomanič, gostilničar, 21 K, Franc Igljič, trgovec, 20 K, Josipina Stražil, gostilničarka 50 K, Gvidon Högenwart, trgovec 20 K. Skupaj 727 K.

Smrtna nesreča v Jurovcih. Dne 23. p. m. sta se otroka posestnika Štefana Cafuta v Jurovcih z desko nad debelimi hrastovimi drvami zibala, nakar so se drva zrušile in padle na hčerko omenjenega posestnika, ki je bila čez nekaj minut mrtva.

Politične vesti.

Iz narodnega predstavništva v Belgradu. Ob kolkovanju avstrijskih večjih novčanic je obdržala pred dobrim pol letom takratna demokratska vlada 20%. Hotela pa jih je čimpreje vrniti v novih dinarskih novčanicah. To je že razglasila v odredbi, po kateri se naj najprej zamenjajo avstrijske večje novčаницe, po njih pa odtegnjeni 20% zneski. Nova radikalna vlada pa, ki je prišla za demokrati, je izpremenila oni 20% odtegljaj v petletno posejilo po 1%. Ko so sedaj prišli demokrati zopet v vlado, je ena prvih njihovih skrbi, da bi ljudem čimpreje vrnili odtegnjene zneske, hoteč s tem izpolniti svojo obljubo.

Plebiscitna komisija na Koroškem. Za predsednika naše plebiscitne komisije na Koroškem, ki ima voditi glasovanje o pripadnosti, je imenovan dr. Jovan Cvijić, rektor beogradskega vseučilišča. Mož je znamenit učenjak geograf in etnograf, znan pri učenem svetu. Odpotoval je že v Celovec, kjer ima glasovalna komisija svoj sedež.

Za neodrešene Nemce v Jugoslaviji so ustanovili v Gradcu podružnico Südmarke. Izdali so poziv na vse Nemce in nemškutarje v Sloveniji, v katerem jim obetajo rešitev izpod tujega jarma. Na pozivu so podpisani tudi znani Wastian iz Maribora in bivši sodni predstojnik v Ptujju Doležel. Kako dobro je, da smo se iznebili teh „prijateljev“ našega naroda, ki nas še sedaj ne morejo pozabiti, ter si žele s svojimi praznimi želodci zopet nazaj k naši polni skledi paševat po zgledu bivšega ptujjskega paše Orniga.

Zakaj še raste Italijanom greben? Iznova se čuje, da so se dogovori radi Jadranskega vprašanja zopet odgodili. Italijani nočejo popustiti, popustiti bi morali mi, si mislijo. Italijani so preveč razvajeni. Ko so Italijani zasedli Trst, ni bilo dolgo in moral je oditi tržaški škof dr. Andrej Karlin. Bil je sicer sposoben za svojo službo, ali bil je Slovenec in takega Italijani niso marali. Dobili so za škofa moža manj sposobnega od Karlina, z večino prebivalstva se niti sporazumeti ne more, ker zna samo italijanski, a je nacionalen Lah. Protesti slovanske duhovščine proti tej očiti krivičnosti niso zalegli nič. Nekaj podobnega se je zgodilo pred kratkim na Reki. Reka spada cerkveno k senjski, torej slovanski škofiji. Tega nočejo razvajeni Italijani. In res so dobili posebnega papeževega vikarja, ki je v prvi vrsti hud italijanski nacionalist. Slovanski protesti tudi tu ne bodo nič izdali. Vidi se, da tudi cerkveni vladajoči krogi v Rimu merijo pravice nam Slovonom z drugim merilom nego Italijanom. In če se uklanja pristranskim italijanskim zahtevam tudi cerkev, ki hoče biti vsem narodom enako pravična, kako naj zahtevamo pravičnosti proti nam od posvetne italijanske vlade, ki se ozira le na lastne koristi?

Madžarska podpisala mir. Pisali smo že, da Madžari niso nič kaj zadovoljni z mirovnimi pogoji, ki so napravili konec njihovemu brezobzirnemu gospodstvu nad raznimi tlačeni narodi. Ustili so se sicer, da takega miru ne podpišejo. Pa bile so to le prazne omame. Dne 4. junija so madžarski pooblašenci podpisali mir, kar so doma v Budimpešti primerno proslavili v znamenju žalosti. Tolažijo se sicer, da njihova sedaj razkosana Madžarska zopet oživi v prejšnji velikosti, ali tej tolažbi gotovo niti sami prav ne verjamejo.

Velik polom na beograjski borzi. Padanje tujih valut. Milijonske izgube spekulativ. Beograd, 2. jun. Na današnji borzi je prišlo do ogromnega poloma. Tuje valute so silno padle. Izgube posameznikov, ki so spekulirali,

znašajo milijone. Vzroki dobra žetev in dober notranji politični položaj. Hiš je na prodaj, kolikor se hoče. Tudi mnogo nepremičnin.

Krvavi izgredi v Gradcu. Draginja v Avstrijski republiki postaja neznosna. Jajca v Gradcu stanejo do 4 K, za 1 kg črešenj zahtevajo 15 K. To mora razburiti še tako potrpežljive duhove. Tako so se tudi graške ženske v pondeljek radi pretiranih cen tako razburile, da so začele pretepati trgovce in branjevke. Stražniki so jih komaj nekoliko pomirili. Proti večeru pa so se iznova zbirale, hoteč dalje dati duška svojemu ogorčenju. S silo in z brizgalnicami gasilnega društva so sicer pregnali demonstrante iz notranjega mesta in zaprli s policijskim in vojaškim kordonom dohod. Ali razburjena množica se ni hotela raziti. Zmerjala je redarje, navaljivala nanje, razbijala okolu sebe. V sili je ob pol 8 zvečer oddala straža 2 salvi, pri katerih je bilo 8 ubitih in 45 ranjenih.

Protizidovske demonstracije na Dunaju. Iste dne ko v Gradcu so bile na Dunaju velike protizidovske demonstracije. Na Dunaj je prišlo med vojsko vse polno židov iz Galicije. Sedaj po vojski pa nočejo z Dunaja domov. Vsesali so se med dunajsko prebivalstvo, kateremu ne samo da odjemajo vsakdanjo hrano, nego jo s svojim znanim kupčevanjem in verižništvom umetno in neprimerno dražijo. Domače prebivalstvo pa mora pri tem stradati. Beda in sila je ljudi prignala, da so z javno demonstracijo zahtevali, naj oblasti priseljenke domov natirajo ter rešijo domače prebivalstvo tuje nadleže.

Modra galica došla!

Ker se peronospora zopet kaže, priporoča se dobro škropiti.

GALICA SE DOBAVLJA V
Trgovini Anton Tiršek v Ptujju
v Luttenbergerjevi hiši.

Razno.

Subskribente 4% posojila na državne bone Kraljestva SHS vabimo, da si pridejo po denar ob uradnih urah v našo pisarno.

Ptuj, dne 8. junija 1920.

Posojilnica Narodni dom.

Povišanje pristojbin za društvene stvari. Odborova seja društva jugosl. novinarjev je sklenila povišati pristojbine za uvrstitev društvenih vesti v liste na ta način, da se računa za vsako besedo 20 vin., izvzemši one, ki imajo po eno ali dve črki. Delni zneski se zaokrožijo na 2 K navzgor. — Društva se opozarjajo, da stopi ta sklep z dnem 1. junija t. l. v veljavo in bodo premalo kolekovane obvestila brezpogojno izostala. Za kolke se lahko priloži tudi denar. To na znanje vsem društvom!

Železniška nesreča se je zgodila v noči od 1. na 2. v Trziču na Gorškem. Vlak iz Trsta se je s silo zaletel v osebni vlak iz Pulja, ki je stal na tiru. 4 osebe so mrtve, 13 težko ranjenih.

Legar na Poljskem. Kakor poročajo listi, je zbolelo na Poljskem na legarju nad 250000 prebivalcev. Na vsakega zdravnika pride nad 1500 bolnikov. Poljska prosi sosedne države pomoči.

Boj med finančno stražo in tihotapci. Pri Makarski v Dalmaciji je prišlo koncem pretek-

lega meseca do ljutega spopada med finančno stražo in 100 mož broječo tihotapsko tolpo, ki je hotela preko meje prenesti tobak. Finančna straža je pozvala tihotapce, naj odlože orožje in tobak, toda ti so v odgovor pričeli streljati. Finančna straža je bila zato prisiljena, da je posegla po orožju.

Policijska ura je z razglasom poverjenika za notranje zadeve z dne 21. maja za Slovenijo določena za gostilne ob 22, za kavarne ob 23. uri. To velja od 1. junija naprej do konca poletnega časa. Za mesto Ljubljano, Maribor, Celje in Ptuj so drugi predpisi.

Povratek jugoslovanskih ujetnikov iz Sibirije. Jugoslovanske čete, nahajajoče se v Sibiriji, so prispele v Vladivostok in čakajo na prevoz v domovino.

Silen vihar in toča sta razsajala v petek zvečer v smeri od Vitanja čez Novocerkev, Vojnik, Konjsko, Prekorje in Šmarjeto. Mestoma je vse uničeno; pozamezne vasi so strašno trpele. Vas Prekorje je popolnoma uničena, škoda je ogromna. Ljudje ne pomnijo še tako hudega neurja v dotičnih krajih.

Stavbinska družba
Treo & drugi

naznanja otvoritev stavbenega podjetja ter se priporoča slav. občinstvu za vsa v stavbeno stroko spadajoča dela. Pisarna se nahaja začasno pri stavb. **A. TREQ** v DRAVSKI ULICI, nasproti kovača TAM-A.

Dekle, zmožno slovenskega in nemškega jezika, ki zna dobro šivati, se pod ugodnimi pogoji sprejme pri FERD. STROSS, barvarju v Ptujju

Črnilo
toaletna mila
pečatni vosek
barvo za obleko
kremo za čevlje
∴ vsakovrstne krtače ∴
razno galanterijo in drobnerijo
potne košare — pleteno pohištvo

Na debelo in drobno

BALOH & ROSINA
MARIBOR, Grajski trg 3.

Trgovci! Vse brez nakaznice!
Ne zamudite pravočasno naročiti:
Sladkor, sol, moko, petrolej, ameriški bencin, karbolinej, semena, vsakovrstno olje za hrano in za stroje, sploh vse špecerijsko blago ponuja vedno po najnižji ceni veletrgovina Alojzij Senčar, Ptuj.

Carrara marmorja
prvovrstnega je došlo več vagonov. Raznovrstna naročila nagrobnih spomenikov, plošč — — — za pchištvo sprejema — — —
Kamnoseška družba CELJE.

Ekspozitura Ljubljanske kreditne banke v Ptujju.

Delniška glavnica in rezerve okroglo K 50,000.000.—

CENTRALA V LJUBLJANI.

Podružnice v Splitu, Celoveu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in v Borovljah.

Obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3½%
brez odpovedi, proti 3 mesečni odpovedi s 3¾% čistih.

☒ Daje trgovske in aprovizacijske kredite. ☒
☒ Izvršuje vse bančne transakcije. ☒

Miši - podgane - stenice - ščurki

in vsa golazen mora poginiti, ako porablja te moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 10.—, za podgane in miši K 10.—, za ščurke 10 K; posebno močna vrsta K 20.— posebno močna tinktura za stenice 10 K; uničevalec moljev 10 K; prašek proti ušem v obleki in perilu, proti ušem pri perutini 6 in 10 K; prašek proti mrčesu 6 in 12 K; mazilo proti ušem pri ljudeh 5 in 10 K; mazilo za uši pri živini 6 in 10 K; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničevalec rastlin) K 10.—, prašek proti mravljam 10 K, mazilo proti garjam 10 K.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport

M. Jünker, Zagreb 112, Petrinjska ulica 3.

PIROL

je iskušano ubranljivo sredstvo proti svinjskim boleznim.

1 steklenica stane 8 K.

Dobi se pri
Magdalenski
lekarni v
Mariboru.

Čitajte in razširjajte „Ptujski list.“

Vsakovrstni čevlji in sandali,

dobro in lično izdelani, čevljarke potrebščine, raznovrstno drobno ali galanterijsko blago, različni okraski, kakor vsi v papirno stroko spadajoči predmeti, dobe se vedno po primerni ceni v trgovini.

J. N. Peteršič v Ptujju.

VILA

na prodaj v Mariboru, Tomanova ul. št. 7. Ponudbe oz. vprašanje s priloženo poštino na J. F. K. sv. Barbara v Halozah.

Mariborska eskomptna banka.

Maribor, junija 1920.

Vabilo na supskripcijo delnic.

Redni občni zbor dne 31. majnika je sklenil zvišati delniško glavnico od 6 na 10 milijonov kron ter pooblastil upravni svet izdati 10.000 komadov novih delnic po K 400.— nominale pod sledečimi pogoji:

1. Starim delničarjem se zagotovi opsijska pravica na ta način, da pripadejo na pet starih delnic dve novi delnici po kurzu K 700.—

Za izvrševanje opsijske pravice je treba deponirati delnice pri centrali v Mariboru, ali pri njenih podružnicah v Murski soboti in Velikovcu.

2. Ostalih 4000 delnic se prepusti po kurzu K 850.— novim delničarjem.

3. Delnice participirajo na čistem dobičku banke od 1. julija 1920.

4. Kurzni dobiček po odbitku stroškov in pristojbin se dodeli rezervnemu zakladu.

5. Kupnino je pri prijavi polno vplačati. Od tega zneska se povrnejo 5% obresti do 30. junija 1920.

6. Prijavi se lahko osebno pri banki v Mariboru in pri njenih podružnicah v Murski Soboti in Velikovcu ali pismeno s priloženo tiskovino v času od 1. do vštetega 30. junija 1920.

7. Dodelitev delnic si pridrži upravni svet.

Upravni svet
Mariborske eskomptne banke